

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **Sasanka Accounting, s.r.o.**, se sídlem Kaprova 14/13, Praha 1, IČ: 289 69 588, zast. Mgr. Romanem Klimusem, advokátem, se sídlem Dělnická 397/39, Brno, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, se sídlem Kolářská 451/13, Opava, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 7. 2013, č. j. 30 A 27/2013 – 64,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Žalobou podanou dne 8. 4. 2013 u Krajského soudu v Plzni se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2013, č. j. 684/1.30/13/14.3, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj ze dne 7. 1. 2013, č. j. 97/6.30/13/14.3, jímž byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 750.000 Kč za správní delikty podle § 25 odst. 1 a § 26 odst. 1 písm. c) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, a současně jí byla uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Toutéž žalobou napadla žalobkyně i rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2013, č. j. 888/1.30/2013, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o zastavení řízení z důvodu uplynutí prekluzivní lhůty k projednání odpovědnosti za správní delikty právnické osoby. S podanou žalobou byl spojen návrh na přikázání věci dle § 9 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.) z důvodu vhodnosti Krajskému soudu v Ostravě a návrh na přiznání odkladného účinku této žalobě.

[2] Usnesením ze dne 6. 6. 2013, č. j. Nad 25/2013 – 34, rozhodl Nejvyšší správní soud, že se tato věc Krajskému soudu v Ostravě nepřikazuje. Krajský soud v Plzni poté usnesením

ze dne 19. 6. 2013, č. j. 30 A 27/2013 – 57, vyzval žalobkyni k zaplacení soudních poplatků ve lhůtě 1 týdne od doručení tohoto usnesení. Soudní poplatky vzhledem k tomu, že žalobou byla napadena dvě rozhodnutí žalovaného, vyměřil krajský soud s odkazem na § 6 odst. 9 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, na 6.000 Kč (2 x 3.000 Kč) a dále žalovanou vyzval k zaplacení soudního poplatku za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1.000 Kč. Toto usnesení bylo právnímu zástupci žalobkyně doručeno dne 20. 6. 2013.

[3] Protože žalobkyně výzvě k zaplacení soudních poplatků ve stanovené lhůtě nevyhověla, Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 2. 7. 2013, č. j. 30 A 27/2013 – 64 (dále též „napadené usnesení“), předmětné řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 část věty za středníkem zákona o soudních poplatcích zastavil, stejně tak zastavil i řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci dne 2. 7. 2013.

[4] Dne 4. 7. 2013 žalobkyně uhradila na účet Krajského soudu v Plzni soudní poplatky ve výši 6.000 Kč a 1.000 Kč. Zaplacené soudní poplatky byly žalobkyni usnesením krajského soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 30 A 27/2013 – 74, vráceny podle § 10 odst. 1 věta první zákona o soudních poplatcích, jelikož byly zaplacený až v okamžiku, kdy usnesení o zastavení řízení již bylo pravomocné, žalobkyně tak zaplatila soudní poplatek v době, kdy k tomu již nebyla povinna.

[5] Proti napadenému usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost, kterou opřela o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. Stěžovatelka tak uplatňuje kasační důvody nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vady řízení před správním orgánem, nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení a nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení.

[6] Ve své kasační stížnosti nejdříve stěžovatelka opakuje svou argumentaci z žaloby podané ke krajskému soudu, a sice že se domnívá, že v průběhu správního řízení vedeného žalovaným došlo k uplynutí prekluzivní lhůty k projednání odpovědnosti za správní delikty právnické osoby. Dále se věnuje polemice s postupem krajského soudu týkajícího se vyměřených soudních poplatků. Stěžovatelka konstatuje, že správní žalobou napadla rozhodnutí vyššího a nižšího správního orgánu, která jsou skutkově a právně zcela identická a na sebe navazující. S odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. I. ÚS 664/03, má stěžovatelka za to, že interpretace zákona o soudních poplatcích, podle níž je účastník řízení povinen platit soudní poplatek za každé správní rozhodnutí, jež napadá, ačkoli jde o rozhodnutí skutkově a právně zcela identická, je protiústavní. Podle stěžovatelky i Ústavní soud opakovaně ve své judikatuře vyložil, že úprava poplatkové povinnosti provedená zákonem o soudních poplatcích, představuje jeden ze základních momentů podmiňujících právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Proto i postup krajského soudu, který stěžovatelku vyzval k zaplacení soudního poplatku za každé napadené rozhodnutí žalovaného, ačkoli šlo o rozhodnutí, která se týkají stejného případu a pouze stěžovatelky, byl dle stěžovatelčina mínění protiústavní. Stěžovatelka také uvedla, že k nezaplacení nesprávně vyměřeného soudního poplatku došlo vlivem čerpání zákonem stanovené „dovolené“ jejího právního zástupce, přičemž využívá ustanovení § 40 odst. 5 s. ř. s. a žádá o prominutí zmeškání lhůty k provedení úkonu.

[7] Stěžovatelka dále krajskému soudu vytýká nesprávné poučení o možnosti podat proti jeho napadenému usnesení opravný prostředek. Krajský soud totiž v příslušném poučení ve svém napadeném usnesení uvedl, že kasační stížnost se podává u soudu, který napadené rozhodnutí vydal. Nezohlednil tak novelu s. ř. s., podle níž se kasační stížnost podává přímo

pokračování

u Nejvyššího správního soudu. V tom stěžovatelka spatřuje procesní vadu, pro niž by Nejvyšší správní soud měl napadené usnesení zrušit a věc vrátit krajskému soudu.

[8] Závěrem kasační stížnosti vyjádřila stěžovatelka své stanovisko, podle něhož měl krajský soud po podání její správní žaloby postupovat podle § 76 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť napadené rozhodnutí žalovaného trpí takovými vadami, že krajský soud měl i bez návrhu prohlásit jeho nicotnost. Tato vada podle stěžovatelky spočívá v uplynutí prekluzivní lhůty k projednání odpovědnosti právnické osoby za správní delikt.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[9] Po shledání přípustnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[10] Nejvyšší správní soud stěžovatelku nevyzval k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost (jinak zpoplatněnou částkou 5.000 Kč dle položky 19 sazebníku poplatků – Přílohy 1 zákona o soudních poplatcích), jelikož v řízení o kasační stížnosti jde o posouzení zákonnosti usnesení, jímž bylo zastaveno řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku a trvání na podmínce uhrazení soudního poplatku za takovou kasační stížnost by znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud považuje za nutné vzhledem ke kasačním důvodům, které stěžovatelka ve své kasační stížnosti uplatnila, poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, č. 625/2005 Sb. NSS. Právní věta tohoto rozsudku zní: *„Je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.“* Vzhledem k formulaci § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. se v právní větě citované závěry uplatní i na případ, kdy řízení o správní žalobě bylo zastaveno. Z judikatury přitom plyne, že pod tímto důvodem kasační stížnosti se fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s. Z povahy věci je vyloučen jen důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2013, č. j. 2 Aps 1/2013 – 14).

[13] Nejdříve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti usnesení krajského soudu, kterou však stěžovatelka vznesla toliko jako označení důvodu, pro něž kasační stížnost podává, přičemž nijak nespécifikovala, v čem ji spatřuje. Jde však o vadu, k níž je soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s. věta za středníkem). K vadě nepřezkoumatelnosti existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu, která za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost spatřuje takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalovu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím

zavázán. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, popřípadě zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, č. 133/2004 Sb. NSS).

[14] Takové vady však v napadeném usnesení krajského soudu zjištěny nebyly; je z něj totiž patrné, jak soud rozhodl i jaké důvody jej k tomu vedly. Tyto důvody jsou popsány logicky a srozumitelně. Lze tedy uzavřít, že usnesení krajského soudu nepřezkoumatelné není.

[15] Pokud jde o další stěžovatelčinu kasační námitku, podle níž jí byl krajským soudem vyměřen soudní poplatek za podanou žalobu v nesprávné výši, Nejvyšší správní soud jí nemůže přisvědčit. Stěžovatelka sice poukazuje na judikaturu Ústavního soudu (např. jí citovaný nálezný ze dne 16. 3. 2006, sp. zn. I. ÚS 664/03) i Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009 – 69, č. 2065/2010 Sb. NSS), která skutečně zastávala stanovisko, že v případě napadení žalobou více správních rozhodnutí, jež jsou skutkově i právně shodná, vydaná týmhž správním orgánem vůči totožným účastníkům, není žalobce povinen platit soudní poplatek za každé takto napadené rozhodnutí zvlášť. Tyto závěry však už nyní nejsou aplikovatelné z důvodu změny příslušné právní úpravy, jak už ostatně i Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 18. 4. 2013, č. j. 1 As 181/2012 – 21.

[16] Zákonem č. 218/2011 Sb. byl totiž s účinností od 1. 9. 2011 do § 6 zákona o soudních poplatcích vložen odstavec 9, který nově vymezil určení základu soudního poplatku ve věcech správního soudnictví. Toto ustanovení zní: „*Je-li ve věcech správního soudnictví podána žaloba proti více rozhodnutím, je každé napadené rozhodnutí samostatným základem poplatku; to platí obdobně pro návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí.*“ Toto ustanovení se přitom vztahuje i na stěžovatelčin případ, neboť ta svou žalobu ke krajskému soudu podala dne 8. 4. 2013.

[17] Protože zákonodárce jasně vymezil, jak se ve správním soudnictví určuje základ soudního poplatku za podanou žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, není přijatelné, aby soudy setrvaly na závěrech učiněných za předchozí právní úpravy, která takové ustanovení neobsahovala. Takový postup by byl porušením čl. 95 odst. 1 Ústavy České republiky, podle něž je soudce vázán při rozhodování zákonem. Rozpor předmětného ustanovení zákona o soudních poplatcích s ústavním pořádkem Nejvyšší správní soud neshledal.

[18] Stěžovatelka svou žalobou napadla dvě rozhodnutí žalovaného a krajský soud tedy epochybil, když na věc aplikoval § 6 odst. 9 zákona o soudních poplatcích a vyzval ji k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu ve výši 6.000 Kč, když podle položky 18 bod 2 písm. a) Sazebníku poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, přísluší za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu poplatek ve výši 3.000 Kč.

[19] Nejvyšší správní soud nemůže ani vyhovět žádosti o prominutí zmeškání úkonu (zaplacení soudního poplatku), kterou stěžovatelka s odkazem na ustanovení § 40 odst. 5 s. ř. s. vznesla ve své kasační stížnosti s tím, že „*ve lhůtě k stanovené pro zaplacení nesprávně vyměřeného soudního poplatku došlo k čerpání zákonem stanovené „dovolenéprávního zástupce.*“ Žádost o zmeškání lhůty k provedení úkonu podle § 40 odst. 5 s. ř. s. totiž předně nelze podávat u soudu nadřízeného, ale pouze u soudu, který vedl řízení, v němž měl být úkon, o nějž jde, učiněn. Nad rámec tohoto konstatování je možno uvést, že jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2012, č. j. 7 As 69/2012 – 20, vzhledem ke specifické úpravě postupu soudu

pokračování

při nezaplacení soudního poplatku obsažené v § 9 zákona o soudních poplatcích, nelze v tomto případě obecnou úpravu žádosti o prominutí zmeškání lhůty podle § 40 odst. 5 s. ř. s. vůbec aplikovat. Stěžovatelka tak mohla pouze požádat o prodloužení lhůty pro zaplacení soudního poplatku, ovšem taková žádost by musela být soudu doručena do konce lhůty stanovené k zaplacení soudního poplatku. To se ovšem v řešené věci nestalo, neboť stěžovatelka na výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku nereagovala vůbec nijak.

[20] K tomu dále přistupuje i ta skutečnost, že poplatková povinnost za podanou žalobu podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích vzniká již podáním příslušné žaloby, proto by ani tvrzení stěžovatelky, že ve lhůtě k zaplacení soudního poplatku stanovené až krajským soudem, byl její právní zástupce na dovolené, nemohl případné prominutí zmeškání lhůty odůvodnit. Stěžovatelka totiž měla k zaplacení příslušného soudního poplatku příležitost od 8. 4. 2013, kdy svou žalobu podala, až do 2. 7. 2013, kdy bylo jejímu právnímu zástupci doručeno napadené usnesení krajského soudu o zastavení řízení. Pokud se stěžovatelka rozhodla, že bude se zaplacením soudního poplatku čekat až na výzvu soudu (jak uvedla ve své žalobě), je pak ovšem na ní, aby nesla právní rizika s tím spojená, tj. aby zajistila, že bude schopna v náhradní lhůtě stanovené výzvou soudu vyměřený soudní poplatek skutečně zaplatit. To platí tím spíše v případě, kdy se stěžovatelka nechala již od podání žaloby zastupovat profesionálním právníkem – advokátem. I advokát má ovšem právo na odpočinek, musí však zajistit, aby v době jeho volna byly činěny neodkladné úkony, včetně zaplacení soudního poplatku tak, aby jeho klientům nevznikla újma. To může advokát zajistit např. prostřednictvím svých zaměstnanců nebo zastupujícího advokáta.

[21] Stěžovatelčina námitka spočívající v tvrzené nesprávnosti vyměření soudního poplatku za podanou žalobu proto není důvodná.

[22] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení stěžovatelčiny námítky, podle níž krajský soud pochybil v poučení, které připojil za své kasační stížností napadené usnesení. V tomto poučení je podle stěžovatelky nesprávně uvedeno, že se kasační stížnost podává u soudu, který napadené rozhodnutí vydal, což nereflektuje novou úpravu podávání tohoto opravného prostředku. Takto procesně vadné rozhodnutí krajského soudu by podle stěžovatelky „mělo být Nejvyšším správním soudem navráceno k opravě.“

[23] Podle § 54 odst. 2 první věta s. ř. s., rozsudek musí být písemně vyhotoven, musí obsahovat označení soudu, jména všech soudců, kteří ve věci rozhodli, označení účastníků, jejich zástupců, projednávané věci, výrok, odůvodnění, poučení o opravném prostředku a den a místo vyhlášení. Podle § 55 odst. 5 s. ř. s., o usnesení platí přiměřeně ustanovení o rozsudku.

[24] Jak plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2007, č. j. 4 Ads 125/2007 – 59, v poučení o opravném prostředku musí být jednoznačně a srozumitelně uvedeno, jakým opravným prostředkem může účastník řízení rozhodnutí soudu napadnout, v jaké lhůtě a u jakého soudu se tento opravný prostředek podává. Jedině takové poučení o opravném prostředku může plnit svou funkci a náležitě instruovat účastníka řízení o tom, jak má postupovat, aby v řízení neutrpěl újmu - např. v podobě odmítnutí kasační stížnosti pro opožděnost.

[25] První odstavec poučení, které krajský soud připojil ke kasační stížností napadenému usnesení, zní: „*Proti tomuto usnesení lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost ve dvou písemných vyhotoveních (§ 102 a násl. s. ř. s.). Kasační stížnost se podává u soudu, který napadené rozhodnutí vydal. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.*“

[26] Stěžovatelce tedy lze dát za pravdu, že poučení, které krajský soud ve svém usnesení uvedl, je nepřesné, neboť skutečně nereflektuje změnu zavedenou zákonem č. 303/2011 Sb., podle níž se od 1. 1. 2012 kasační stížnost podává na základě § 106 odst. 4 s. ř. s. přímo u Nejvyššího správního soudu. Tato formální vada napadeného usnesení ovšem nemohla způsobit stěžovatelce újmu. I pokud by se totiž stěžovatelka tímto nepřesným odůvodněním řídila, její kasační stížnost by byla projednána. Podle § 106 odst. 4 část věty za středníkem s. ř. s., je totiž lhůta k podání kasační stížnosti zachována i v případě, že byla podána u soudu, který napadené rozhodnutí vydal. Proto nelze poučení považovat za zcela nesprávné. I tuto stížní námitku tedy považuje Nejvyšší správní soud za nedůvodnou.

[27] Nejvyšší správní soud konečně konstatuje, že stěžovatelka se mýlí, pokud má za to, že krajský soud měl bez dalšího postupem podle § 76 odst. 2 s. ř. s. vyslovit nicotnost napadeného rozhodnutí žalovaného. K takovému závěru by totiž krajský soud mohl dospět po provedeném řízení, v němž by mohl nepřezkoumatelnost zjistit. Provedení řízení však zabránilo nezaplacení soudního poplatku stěžovatelkou. V takovém případě krajskému soudu nezbylo, než řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavit. I tato námitka je proto nedůvodná.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[28] Vzhledem k tomu, že všechny stěžovatelčiny námitky byly shledány nedůvodnými, Nejvyšší správní soud konstatuje, že i kasační stížnost je nedůvodná a proto ji musí podmínk vyplývajících z § 110 odst. 1 na konci s. ř. s. zamítnout.

[29] O nákladech pak Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nevznikly, stěžovatelka pak úspěch ve věci neměla. Proto žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu